

Sivistys

Sivistysosaston toimintaan kuuluu ruotsinkielinen ja suomenkielinen varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus ja lukiokoulutus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta. Osasto jakautuu kolmeen yksikköön: varhaiskasvatus, ruotsinkielinen koulutus ja suomenkielinen koulutus.

Osaston tavoitteet

Sivistysosasto jatkaa laadukkaan pedagogisen toiminnan tarjoamista paraislaisille lapsille ja nuorille. Lisäämme näkyvyyttämme ulkoisesti ja sisäisesti. Toiminta sovitetaan lapsi- ja oppilasennusteisiin tarkistamalla rakenteita ja yhteistyökuvioita.

Strateginen tavoite	Toimenpide	Mittari
Lisätään varhaiskasvatuksen ja koulujen näkyvyyttä lapsiperheiden tulomuuton lisäämiseksi.	Lisätään kiinnostusta Paraista kohtaan sivistyskaupunkina.	Tapahtumien määrä.
	Saatetaan valmiiksi ja jalkautetaan sivistysosaston viestintäsuunnitelma.	Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrän lisääntyminen, ikä 1–6.
	Osallistutaan messuille.	Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrän lisääntyminen, ikä 7–15.
	Lisätään näkyvyyttä fyysisissä toimipaikoissa.	Nettomuuton lisääntyminen.
	Aktiivisuus sosiaalisessa mediassa.	
Lisätään kontakteja kielirajojen ylitse.	Laaditaan käytännöt sivistysosaston uudelle johtamisrakenteelle.	Kaksikielisten rehtorikokousten määrä.
	Saatetaan valmiiksi ja jalkautetaan monikielisyysstrategia kiinnostuksen lisäämiseksi toista kotimaista kieltä kohtaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.	Koulujen välisten kielirajan ylittävien yhteistöiden määrä.
Lukemista edistävä toiminta.	Jalkautetaan kaupungin lukutaitostrategia.	Henkilöstön täydennyskoulutustilaisuuksien määrä.
	Tarjotaan henkilöstölle täydennyskoulutusta kaikissa kouluissa ja kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Kirjastokäyntien määrä.
	Otetaan käyttöön Opetushallituksen Lukeva koulu ja Lukeva varhaiskasvatus -ohjelmat.	
	Perustetaan eteiskirjasto kaikkiin varhaiskasvatuksen yksiköihin.	

Olennainen riski	Syy	Toimenpide	Merkitys
Henkilöstön fyysinen ja psyykinen kuormitus.	Varhaiskasvatukseen ja kouluihin kohdistuvien vaatimusten kasvamisen.	Riittävästi henkilöstöä.	Suuri
	Lasten ja oppilaiden keskittyminen ja vointi ovat heikentyneet.	Ennaltaehkäisevä työ ja täydennyskoulutus.	
	Perheiden avuntarve lisääntyy.	Selkeä työnkuva, päivitetyt tehtäväkuvaukset.	
		Selkeät ohjeet ja vastuunjako.	
Kiinteistöihin liittyvät riskit.		Seuranta ja jälkihoito.	Suuri
	Puutteellinen kunnossapito ja tekniset puutteet.	Kiinteistöjen jatkuva seuranta ja tutkiminen.	
	Luonnonilmiöt.	Riittävä kunnossapito, riittävän varhain.	
	Kyberuhat.	Toimiva yhteistyö teknisten tukipalvelujen kanssa.	
Epidemiat ja pandemiat.	Puutteet varautumisessa.	Selkeät prosessikuvaukset.	Suuri
		Päivitetyt valmiussuunnitelmat.	
		Viestintäohjeet ja -prosessit.	
	Kansalliset tai maailmanlaajuiset kulkutaudit tai epidemiat.	Valmiit toimintamallit ja ohjeet.	
		Kehittynyt ja toimiva yhteistyö Varhan kanssa.	
		Toimiva IT-tuki.	
		Viestintäohjeet.	
		Henkilöstön turvallisuudentunne ja turvallisuus yhteistyössä HR:n kanssa.	

Henkilötyövuodet	TP2025	TA2026	TA2027
Vakituiset	311,1	336,4	326,8
Määräaikaiset	111,3	62,1	64,5
Henkilötyövuodet yhteensä	422,4	398,5	391,3

Sivistys	TP 2025	TA+MUUT. 2026	RAAMI 2027	LTK 2027	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	850 330	687 384	687 384	660 968	-3,8
Maksutuotot	618 962	579 800	679 300	673 300	16,1
Tuet ja avustukset	120 557	59 050	59 050	81 500	38,0
Muut toimintatuotot	164 657	158 320	157 720	135 300	-14,5
Toimintatuotot	1 754 506	1 484 554	1 583 454	1 551 068	4,5
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-22 498 941	-22 348 199	-22 543 658	-22 937 340	2,6
Palkat ja palkkiot	-18 205 247	-18 042 441	-18 196 868	-18 515 639	2,6
Henkilösivukulut	-4 293 694	-4 305 758	-4 346 790	-4 421 701	2,7
Eläkekulut	-3 668 360	-3 611 807	-3 619 259	-3 679 941	1,9
Muut henkilösivukulut	-625 334	-693 951	-727 531	-741 760	6,9
Palvelujen ostot	-6 804 387	-6 911 065	-6 666 465	-6 413 192	-7,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-715 147	-751 645	-748 425	-679 625	-9,6
Avustukset	-367 786	-380 500	-360 500	-354 500	-6,8
Muut toimintakulut	-909 987	-932 055	-871 585	-879 175	-5,7
Toimintakulut	-31 296 248	-31 323 464	-31 190 633	-31 263 832	-0,2
Toimintakate	-29 541 743	-29 838 910	-29 607 179	-29 712 764	-0,4

Ruotsinkielinen koulutus

Toiminta-alue

Ruotsinkielinen koulutus tarjoaa laadukasta ruotsinkielistä perusopetusta ja lukiokoulutusta sekä aamu- ja iltapäivätoimintaa. Perusopetuksessa toimii yhdeksän koulua, joista kolme on yhtenäiskouluja, ja toisella asteella toimii Pargas svenska gymnasium. Koulut osallistuvat valtakunnallisiin ja alueellisiin verkostoihin.

Ruotsinkielinen koulutus	TP 2025	TA+MUUT.2026	RAAMI 2027	LTK 2027	Ero %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	101 516	79 419	79 419	115 700	45,7
Maksutuotot	91 892	90 000	90 000	94 000	4,4
Tuet ja avustukset	75 170	38 000	38 000	42 500	11,8
Muut toimintatuotot	86 820	71 220	70 620	57 100	-19,8
Toimintatuotot	355 397	278 639	278 039	309 300	11,0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-9 877 418	-9 815 050	-10 004 673	-10 121 594	3,1
Palkat ja palkkiot	-8 005 881	-7 930 410	-8 077 050	-8 173 590	3,1
Henkilösivukulut	-1 871 537	-1 884 640	-1 927 623	-1 948 004	3,4
Eläkekulut	-1 597 753	-1 579 558	-1 603 989	-1 620 498	2,6
Muut henkilösivukulut	-273 784	-305 082	-323 634	-327 506	7,4
Palvelujen ostot	-2 231 720	-2 224 340	-2 079 740	-1 973 729	-11,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-329 498	-318 940	-315 720	-329 640	3,4
Avustukset	-32 127	-31 500	-31 500	-29 500	-6,3
Muut toimintakulut	-475 263	-472 790	-415 490	-435 590	-7,9
Toimintakulut	-12 946 026	-12 862 620	-12 847 123	-12 890 053	0,2
Toimintakate	-12 590 628	-12 583 981	-12 569 084	-12 580 753	-0,0

Toiminta 2027

Työtä toiminnan sopeuttamiseksi vähentyneeseen oppilasmäärään jatketaan. Vuoden aikana saatetaan valmiiksi kouluverkko selvitys. Toiminnan tehostamiseksi koulujen välistä yhteistyötä lisätään ylipäätään, sekä hallinnollisesti että opetuksellisesti. Sivistysosaston uusi viranhaltijarakenne ja tehtäväjako otetaan käyttöön täysimääräisesti ja niitä kehitetään. Kieliryhmien välistä yhteistyötä tiivistetään ja työ kielistrategian parissa saatetaan päätökseen. Koulujen toiminnassa keskitytään vuoden aikana lukemista edistävään toimintaan ja liikkumiseen koulujen arjessa. Lisäksi jatketaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksen jalkauttamista. Malms skolassa saatetaan päätökseen laajamittainen peruskorjaus. Toiminnan pitäisi voida palata normaaliksi syksyllä 2027. Bravassa kaikkien neljän koulun välinen yhteistyö jatkuu. Erityistä huomiota kiinnitetään kouluarjen turvallisuuteen. Pargas svenska gymnasiumissa opiskelijamäärä jatkaa kasvuaan alueen suurten ikäluokkien ansiosta, mikä puolestaan aiheuttaa kustannuspainetta.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Lukemista edistävä toiminta.	Jalkautetaan kaupungin lukutaitostrategia.	Kouluhenkilöstön täydennyskoulutustilaisuuksien määrä.
	Tarjotaan henkilöstölle täydennyskoulutusta kaikissa kouluissa.	Kirjastokäyntien määrä.
	Otetaan käyttöön Opetushallituksen Lukeva koulu -ohjelma.	
Liikkumista koulujen arkeen.	Laaditaan koulukohtaiset suunnitelmat.	Koulukohtaisten suunnitelmien määrä.
	Panostukset ulkopedagogiikkaan.	Liikkumisaiheisten kerhojen määrä.
	Lisätään välituntiaktiiviteettien tarjontaa.	
	Tarjotaan liikkumiskerhoja koulupäivän yhteydessä.	
	Panostukset aktivoiviin oppimisympäristöihin.	
Tukiudistuksen toimenpiteiden jalkauttaminen.	Kehitetään ohjeita, lomakkeita ja tukimateriaalia ja otetaan ne käyttöön.	Täydennyskoulutusten määrä.
	Henkilöstön täydennyskoulutus ja tukeminen.	

Henkilötyövuodet	TP2025	TA2026	TA2027
Vakituiset	130,7	136,0	131,0
Määräaikaiset	42,7	27,4	28,8
Henkilötyövuodet yhteensä	173,4	163,4	159,8

Tunnusluku	2025	TA2026	TA2027
Perusopetus:			
Oppilaiden määrä	937	905	874
Vuosiviikkotunnit/oppilas	2,47	2,54	2,51
Lukiokoulutus:			
Opiskelijoiden määrä	185	202	212
Vuosiviikkotunnit/opiskelija	1,72	1,65	1,60

Tunnusluku	2025	TA2026	TA2027
€/oppilas, perusopetus	15 187	16 312	16 784
€/opiskelija, lukio	11 206	11 462	11 530

Suomenkielinen koulutus

Toiminta-alue

Suomenkielinen koulutus tarjoaa laadukasta suomenkielistä perusopetusta ja lukiokoulutusta sekä aamu- ja iltapäivätoimintaa. Yksikön alaisuudessa toimii viisi perusopetuksen koulua, joista yksi on yhtenäiskoulu, ja toisella asteella toimii Paraisten lukio. Koulut osallistuvat verkostoihin, varsinkin Turun seudulla mutta myös valtakunnallisesti.

Suomenkielinen koulutus	TP 2025	TA+MUUT. 2026	RAAMI 2027	LTK 2027	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	612 813	531 665	531 665	527 700	-0,7
Maksutuotot	43 257	46 300	46 300	36 300	-21,6
Tuet ja avustukset	29 895	16 250	16 250	39 000	140,0
Muut toimintatuotot	28 709	30 400	30 400	30 200	-0,7
Toimintatuotot	714 674	624 615	624 615	633 200	1,4
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-5 890 083	-5 721 559	-5 676 123	-5 863 827	2,5
Palkat ja palkkiot	-4 772 016	-4 624 844	-4 583 461	-4 738 452	2,5
Henkilösivukulut	-1 118 067	-1 096 715	-1 092 662	-1 125 375	2,6
Eläkekulut	-954 858	-918 898	-909 115	-935 616	1,8
Muut henkilösivukulut	-163 209	-177 817	-183 547	-189 759	6,7
Palvelujen ostot	-1 494 904	-1 559 835	-1 459 835	-1 327 130	-14,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-225 211	-212 160	-212 160	-168 150	-20,7
Avustukset	-7 328	-7 000	-7 000	-13 000	85,7
Muut toimintakulut	-250 476	-288 265	-288 265	-282 205	-2,1
Toimintakulut	-7 868 003	-7 788 819	-7 643 383	-7 654 312	-1,7
Toimintakate	-7 153 329	-7 164 204	-7 018 768	-7 021 112	-2,0

Toiminta 2027

Työtä toiminnan sopeuttamiseksi vähentyneeseen oppilasmäärään jatketaan. Vuoden aikana saatetaan valmiiksi kouluverkko selvitys. Toiminnan tehostamiseksi koulujen välistä yhteistyötä lisätään ylipäätään, sekä hallinnollisesti että opetuksellisesti. Sivistysosaston uusi viranhaltijarakenne ja tehtäväjako otetaan käyttöön täysimääräisesti ja niitä kehitetään. Kieliryhmien välistä yhteistyötä tiivistetään ja työ kielistrategian parissa saatetaan päätökseen. Koulujen toiminnassa keskitytään vuoden aikana lukemista edistävään toimintaan ja liikkumiseen koulujen arjessa. Lisäksi jatketaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistuksen jalkauttamista. Bravassa kaikkien neljän koulun välinen yhteistyö jatkuu. Erityistä huomiota kiinnitetään kouluarjen turvallisuuteen. Paraisten lukion opiskelijamäärän odotetaan kasvavan myös vuonna 2027.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Lukemista edistävä toiminta.	Jalkautetaan kaupungin lukutaitostrategia.	Kouluhenkilöstön täydennyskoulutustilaisuuksien määrä.
	Tarjotaan henkilöstölle täydennyskoulutusta kaikissa kouluissa.	Kirjastokäyntien määrä.
	Otetaan käyttöön Opetushallituksen Lukeva koulu - ohjelma.	
Liikkumista koulujen arkeen.	Laaditaan koulukohtaiset suunnitelmat.	Koulukohtaisten suunnitelmien määrä.
	Panostukset ulkopedagogiikkaan.	Liikkumisaiheisten kerhojen määrä.
	Lisätään välituntiaktiiviteettien tarjontaa.	
	Tarjotaan liikkumiskerhoja koulupäivän yhteydessä.	
	Panostukset aktivoiviin oppimisympäristöihin.	
Tukiudistuksen toimenpiteiden jalkauttaminen.	Kehitetään ohjeita, lomakkeita ja tukimateriaalia ja otetaan ne käyttöön.	Täydennyskoulutusten määrä.
	Henkilöstön täydennyskoulutus ja tukeminen.	

Henkilötyövuodet	TP2025	TA2026	TA2027
Vakituiset	75,4	76,3	72,5
Määräaikaiset	25,3	17,3	19,3
Henkilötyövuodet yhteensä	100,7	93,6	91,8

Tunnusluku	2025	TA2026	TA2027
Perusopetus:			
Oppilaiden määrä	558	511	469
Vuosiviikkotunnit/opilas	2,30	2,46	2,58
Lukiokoulutus:			
Opiskelijoiden määrä	77	79	80
Vuosiviikkotunnit/opiskelija	2,47	2,41	2,43

Tunnusluku	2025	TA2026	TA2027
€/oppilas, perusopetus	14 557	15 831	17 085
€/opiskelija, lukio	12 412	12 967	13 330

Varhaiskasvatus

Toiminta-alue

Paraisten kunta-alueella varhaiskasvatustoimintaa järjestetään päiväkodeissa, perhepäiväkodeissa ja perhepäivähoitajien kodeissa. Nauvon, Korppoon, Houtskarın ja Iniön kunta-alueilla toimintaa järjestetään päiväkodeissa. Utössä toimintaa järjestetään perhepäiväkodissa.

VARHAISKASVATUS	TP 2025	TA+MUUT. 2026	RAAMI 2027	LTK 2027	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	136 001	76 300	76 300	17 568	-77,0
Maksutuotot	483 814	443 500	543 000	543 000	22,4
Tuet ja avustukset	15 492	4 800	4 800	0	-100,0
Muut toimintatuotot	49 128	56 700	56 700	48 000	-15,3
Toimintatuotot	684 434	581 300	680 800	608 568	4,7
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-6 731 440	-6 811 590	-6 862 862	-6 951 919	2,1
Palkat ja palkkiot	-5 427 350	-5 487 187	-5 536 357	-5 603 597	2,1
Henkilösivukulut	-1 304 090	-1 324 403	-1 326 505	-1 348 322	1,8
Eläkekulut	-1 115 749	-1 113 351	-1 106 155	-1 123 827	0,9
Muut henkilösivukulut	-188 341	-211 052	-220 350	-224 495	6,4
Palvelujen ostot	-3 077 763	-3 126 890	-3 126 890	-3 112 333	-0,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-160 437	-220 545	-220 545	-181 835	-17,6
Avustukset	-328 331	-342 000	-322 000	-312 000	-8,8
Muut toimintakulut	-184 248	-171 000	-167 830	-161 380	-5,6
Toimintakulut	-10 482 220	-10 672 025	-10 700 127	-10 719 467	0,4
Toimintakate	-9 797 785	-10 090 725	-10 019 327	-10 110 899	0,2

Toiminta 2027

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa jatketaan oppimisympäristön ja toimintakulttuurin muokkaamista niin, että jokaisella lapsella on hyvä päivä ja lapsi saa kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa kannalta tarvitsemansa tuen. Tämän työn tukena käytetään Laadukkaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen avaimia. Niin sanotut laadun avaimet tukevat henkilöstöä kaikille lapsille yhdenvertaisen ja osallistavan oppimisympäristön kehittämisprosessissa.

Lukeminen ja kieli ovat varhaiskasvatuksessa keskiössä toimintavuosina 2026–2027, 2027–2028 ja 2029. Elokuussa 2026 käynnistyi kolmivuotinen prosessikoulutus, jonka tavoitteena on, että kaikki päiväkodit saavat kieli- ja lukusertifikaatin. Työ kieli- ja lukusertifiointin saamiseksi toteutetaan yhteistyössä Folkhälsanin kanssa. Osana kieleen ja lukemiseen panostamista lisätään eteiskirjastotoimintaa yhteistyössä kirjaston kanssa.

Yli kolmevuotiaille lapsille tarjotaan vuoden aikana yhdestä kahteen teatterielämystä. Pienemmille lapsille, jotka eivät voi matkustaa julkisilla kulkuneuvoilla ilman lastenistuinta, tarjotaan muuta toimintaa omassa päiväkodissa. Keväällä 2027 esiopetusryhmille tarjotaan kaksi luontokoulupäivää Åbolands naturskola - luontokoulun opettajan johdolla.

Joitakin kaappisänkyjä ja muutamia polkupyöriä on tarpeen uusia ja pihavarastoja tarpeen hankkia.

Varhaiskasvatukseen osallistuvien alle kolmevuotiaiden lasten määrä on edelleen suuri. Lapsi voi aloittaa varhaiskasvatuksessa siinä kuussa, kun hän täyttää yhdeksän kuukautta. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että lapsi voi olla jopa vain juuri kahdeksan kuukautta täyttänyt aloittaessaan varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuslain (2018/540) mukaan resursointi on sama yhdeksänkuuisen lapsen kohdalla kuin 2 ½-vuotiaan lapsen kohdalla.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Lukemista edistävä toiminta.	Jalkautetaan kaupungin lukutai- tostrategia.	Perheille suunnattujen lukemista edistävään toimintaan liittyvien tapahtumien määrä.
	Kieli- ja lukusertifiointi -täyden- nyskoulutus.	Prosessikoulutukseen sisältyvien täydennyskoulutustilaisuuksien määrä toimipaikkaa kohden.
	Eteiskirjasto kaikkiin toimipaik- koihin.	Eteiskirjastojen määrä.
	Jokaisella toimipaikalla on oma lukuvastaava.	
	Otetaan käyttöön Opetushallituk- sen Lukeva varhaiskasvatus -oh- jelma.	
Liikkumista arkeen.	Panostukset ulkopedagogiikkaan.	Niiden liikkumistapahtumien määrä, joihin lapset osallistuvat.
	Panostukset aktivoiviin oppimis- ympäristöihin.	
Tukiuudistuksen toimenpiteiden jalkauttaminen esiopetuksessa.	Kehitetään ohjeita, lomakkeita ja tukimateriaalia ja otetaan ne käyt- töön.	Täydennyskoulutusten määrä.
	Henkilöstön täydennyskoulutus ja tukeminen.	Käytössä olevat ohjeet ja lomak- keet.

Henkilötyövuodet	TP2025	TA2026	TA2027
Vakituiset	105,0	124,1	123,3
Määräaikaiset	43,3	17,4	16,4
Henkilötyövuodet yhteensä	148,3	141,5	139,7

Tunnusluku	2025	TA2026	TA2027
0–6-vuotiaiden lasten määrä	729	752	751
Tehostetun, erityisen ja lapsikohtaisen tuen piirissä olevien lasten määrä	56	50	50
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä, %-osuus 1–6-vuotiaista		93 %	93 %
Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä, %-osuus 0–6-vuotiaista	76 %		